

Aan raadsleden en bestuurders van gemeenten in Gelderland

Apeldoorn, 18 november 2016

Betreft: inzet van uw gemeente voor energiebesparing bij bedrijven, de 'Gelderse Aanpak'

Geachte heer, mevrouw,

In Gelderland hebben 146 partijen het Gelders Energieakkoord gesloten in navolging van het SER Energieakkoord. Vanuit de thematafel bedrijven wordt er gewerkt aan een Gelderse Aanpak voor energiebesparing, in lijn met de landelijke afspraken van het Nationaal Energieakkoord. Met deze brief willen wij uw gemeente(raad) informeren en aanbevelingen meegeven over energiebesparing bij bedrijven en maatschappelijke organisaties. Op de volgende pagina's treft u een toelichting aan op deze aanbevelingen.

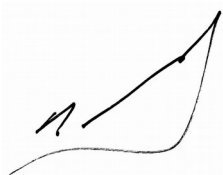
1. **Onderschrijf als gemeente de Gelderse Aanpak.** Doel van deze aanpak is Gelderse bedrijven, waarvoor erkende maatregelenlijsten bestaan, in 2020 minimaal te laten voldoen aan wat wettelijk is voorgeschreven in de Wet milieubeheer. Dat gebeurt door het wegnemen van generieke knelpunten die ondernemers ervaren (geen tijd, geen kennis, geen financiering) en het samen optrekken met bevoegd gezag (de gemeente) en de Omgevingsdiensten.
2. De economische en maatschappelijke impact van energiebesparing is groot en vormt de basis van het energieakkoord. Om onze doelen te halen, zullen de we de drempels die worden ervaren door de pandeigenaar en gebruiker moeten wegnemen. De Gelderse Aanpak helpt hierbij. Daarin zetten we eerst in op stimulering, gevolgd door handhaving. **Ons advies aan gemeenten is om altijd te kiezen voor zowel stimulering als handhaving (wortel en stok).** Inzet van beide instrumenten zal in nauwe samenhang plaatsvinden om met beschikbare middelen het maximale resultaat te behalen.
3. Vanuit de Gelderse Aanpak is in 2017 budget beschikbaar om aan de slag te gaan in uw gemeente. Vanuit de Gelderse Aanpak nemen wij in de komende tijd daarvoor ook contact op met uw gemeente, de ondernemersverenigingen in uw gemeente en de verantwoordelijke Omgevingsdienst. **Het inzetten van dit budget zal daar plaatsvinden waar ook gemeenten mee-investeren in de stimulering en handhaving.**

4. Wij ervaren het als positief dat gemeenteraden momenteel initiatief nemen rondom energiebesparing bij bedrijven. **Wij adviseren raadsleden om bij moties die inzetten op het handhaven van artikel 2.15 van het activiteitenbesluit bovenstaande elementen te betrekken.** Extra investeren op handhaven werkt alleen, indien er ook geïnvesteerd wordt in de stimulering en ontzorging van bedrijven en organisaties om energiebesparingsmaatregelen te nemen.
5. Een belangrijke showstopper binnen het bedrijfsleven is de financiering van de te nemen maatregelen. Momenteel werken wij vanuit het Gelders Energieakkoord aan financieringsvormen die er voor moeten zorgen dat de daadwerkelijke maatregelen ook bekostigd kunnen worden. We zetten in op een garantiefonds, waarmee externe financiers (die we reeds hebben gevonden) in grote getale in staat worden gesteld de erkende maatregelen uit de Wet milieubeheer te financieren. **Ons advies is aan gemeenten is om mee te investeren in een garantiefonds.** De wijze waarop dit kan bespreken we graag met u.
6. Als gemeente heeft u een belangrijke voorbeeld functie voor het bedrijfsleven. **Wij adviseren om in te zetten op verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed.** Daar ook gemeentelijk vastgoed veelal onder de Wet milieubeheer valt zijn de erkende maatregelen hierin een goed hulpmiddel.

Uiteraard staan wij ter beschikking om met uw college of raad in gesprek te gaan over de aanbevelingen, de toelichting en de Gelderse Aanpak.

Met vriendelijke groet,

Namens het Gelders Energie Akkoord, VNO-NCW Gelderland en MKB Midden

Niels Joosten
Voorzitter Gelders
Energieakkoord

Marcel Hielkema
Voorzitter VNO-NCW Gelderland

Bas van Snippenburg
MKB Midden

Toelichting

Onderdeel van de afspraken in het landelijke SER Energieakkoord is dat partijen zich gaan inzetten om de energiebesparingsmaatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder bij bedrijven te realiseren. Om dit te realiseren wordt er landelijk gewerkt aan erkende maatregelenlijsten voor bedrijven met besparingsmaatregelen die zich binnen 5 jaar terug verdienen. Tevens wordt gewerkt aan het systeem waarmee bedrijven eenvoudig kunnen aantonen dat zij voldoen aan deze maatregelen de zogenaamde Energie Prestatie Keur (EPK). Worden deze maatregelen genomen of gepland, dan kan een EPK worden verkregen.

In Gelderland werken provincie, gemeenten, Omgevingsdiensten en bedrijfsleven samen in het Gelders Energieakkoord (GEA). Binnen het GEA is een aparte thematafel voor energiebesparing bij bedrijven ingericht. Daar wordt de Gelderse Aanpak ontwikkeld.

Het belangrijkste doel van de Gelderse Aanpak is Gelderse bedrijven en organisaties, waarvoor erkende maatregelenlijsten bestaan, in 2020 minimaal te laten voldoen aan wat wettelijk is voorgeschreven. Dat gebeurt door het wegnemen van generieke knelpunten die ondernemers ervaren (geen tijd, geen kennis, geen financiering) en het samen optrekken met bevoegd gezag (de gemeente) en de Omgevingsdienst. De eerste stap in de Gelderse Aanpak is dat bedrijven regionaal, bij voorkeur op niveau van een bedrijventerrein, ondernemersvereniging of een winkelcentrum worden benaderd met verschillende instrumenten. Deze instrumenten zijn er op gericht om bedrijven te verleiden vrijwillig met energiebesparing aan de slag te gaan, door de juiste informatie te geven en door het gemakkelijk te maken om energie te besparen. Per gebied zetten we een afgewogen mix van instrumenten in.

Net als in de landelijke aanpak is er in Gelderland niet voor gekozen om uitsluitend in te zetten op handhaving. Wel is er voor gekozen in te zetten op een mix van stimulering en handhaving. De volgende argumenten liggen hieraan ten grondslag.

- Het gaat in Gelderland om circa 25.000 bedrijven die moeten voldoen aan de Wet milieubeheer. Als we er van uitgaan dat controle en handhaving per bedrijf 10 uur kost (los van de dwangsom), dan is duidelijk dat dit de bestaande capaciteit van de Omgevingsdiensten ver overschrijdt. Samenwerking tussen bedrijfsleven en omgevingsdiensten is effectiever door middel van horizontaal toezicht.
- Kleinere bedrijven zullen beargumenteren dat ze niets verplicht zijn en dus niets doen. Sommige bedrijven nemen dan alleen die maatregelen die nodig zijn om onder de drempelwaarden van de Wet Milieubeheer te komen. Met de stimulerende aanpak bereiken we ook deze bedrijven.
- Met stroop vangt met meer vliegen dan azijn. Als bedrijven er van overtuigd zijn dat energiebesparing aantrekkelijk is dan zal men niet stoppen bij de maatregelen die zichzelf binnen vijf jaar terugverdienen, maar ook verdergaande energiebesparende of duurzaamheidsmaatregelen nemen.

Omdat niet elk bedrijf het vrijwillige spoor zal volgen, zal handhaving bij een deel van de bedrijven uiteindelijk onvermijdelijk zijn. Handhaving zal in de komende jaren steeds intensiever worden ingezet. Met name op de bedrijven die geen moeite nemen om erkende maatregelen uit te voeren. Het is belangrijk dat zowel de bedrijven als de Omgevingsdiensten op dat moment goed voorbereid zijn. Door de omgevingsdiensten een rol te geven bij het stimuleren van bedrijven, leren we samen over energiebesparing en leren we ook de organisaties en hun drijfveren en blokkades rond energiebesparing kennen. Dat betekent dat de Omgevingsdiensten hun handhavingsrol gemakkelijker op kunnen pakken.

In dit traject zien we voor gemeenten een belangrijke rol. Gemeenten zijn formeel verantwoordelijk voor de Omgevingsdiensten. Het is belangrijk dat de Gelderse Omgevingsdiensten vanaf 2017 in staat worden gesteld om hun rol in deze Gelderse Aanpak te realiseren. Daarnaast kunnen gemeenten een belangrijke rol spelen in de communicatie naar bedrijven. Gemeenten kennen de bedrijven en zijn daarom naast het georganiseerde bedrijfsleven belangrijk in het eerste contact met bedrijven.

In de komende maanden starten we met pilots rondom de Gelderse Aanpak in Wageningen, de Achterhoek (start in Berkelland), de Stedendriehoek (start in Apeldoorn), Nijmegen en in de Liemers. In de loop van 2017 willen we deze aanpak uitrollen in heel Gelderland. Dan zullen we ook uw gemeente benaderen met het verzoek om hulp bij de communicatie en inzet vanuit de Omgevingsdienst. We hopen dat we dan mogen rekenen op uw medewerking.

De Gelderse Aanpak vraagt om een gezamenlijke investering. Hieronder geven wij weer welke investering wordt gevraagd van bedrijven, provincie en gemeenten.

Bedrijven

- Zijn verantwoordelijk voor hun 'license to operate' en het voldoen aan de Wet milieubeheer. Zij investeren daadwerkelijk in energiebesparing. Gemiddeld bedraagt deze investering tussen 25.000 Euro en 50.000 Euro per pand (erkende maatregelen). In heel Gelderland gaat het daarmee om een investering van om en nabij een miljard Euro.
- Zijn degenen die deze maatregelen ook kunnen uitvoeren. Denk hierbij aan de Gelderse onderhoudsbedrijven en installatiebedrijven. Zij investeren met het onderwijs in voldoende geschoolde mensen om deze maatregelen ook daadwerkelijk te kunnen uitvoeren in de periode tot en met 2020.
- Zijn verantwoordelijk voor het verkrijgen van een EnergiePrestatieKeur. Het wachten is nog op het landelijke register hiervoor.

Provincie

- Investeert vanuit het Gelders Energieakkoord mee in zowel de communicatie als de ontwikkeling van diverse instrumenten en aanpakken.
- Investeert vanaf 2017 mee in de uitrol van de Gelderse Aanpak in die gemeenten waar ook ondernemersverenigingen en gemeenten gezamenlijk mee-investeren in tijd en geld.

Gemeenten

- Worden verzocht samen met de partijen in de Gelderse Aanpak te komen tot afspraken over de inzet van zowel stimulerende maatregelen als handhaving. Vanuit de Gelderse Aanpak nemen wij in het komende jaar contact met u en de lokale ondernemersverenigingen op. Als u zelf contact wil leggen kan dit via energiebesparing@geldersenergieakkoord.nl.
- Worden verzocht in te zetten op horizontaal toezicht bij bedrijven die moeten voldoen aan de Wet Milieubeheer. Dit betekent dat bedrijven zelf in staat worden gesteld de erkende maatregelen uit te voeren (en een EPK aan te vragen) en handhaving wordt ingezet op die bedrijven die *geen* actie ondernemen.
- Worden verzocht de Omgevingsdiensten op twee manieren te ondersteunen in hun rol binnen de Gelderse Aanpak:
 - o voldoende capaciteit / budget beschikbaar te stellen binnen de gemeentelijke opdracht voor controle op de Wet milieubeheer (doelgroep achterblijvers);
 - o voldoende capaciteit / budget beschikbaar te stellen voor de Omgevingsdiensten om samen met het bedrijfsleven ondernemers te ontzorgen (wegwijs maken in ondersteunende maatregelen).
- Worden verzocht om – naar voorbeeld van de gemeente Berkelland – budget vrij te maken voor:
 - o het ontzorgen van ondernemers door het financieel ondersteunen van één van de instrumenten uit de Gelders Aanpak
 - o het mogelijk maken van vernieuwende vormen van financiering voor de energiematregelen door bij te dragen in een garantstelling bij kasstroomfinanciering (mkb energieabonnement, betalen met je energierekening) of ‘zachte’ lening (duurzaamheidslening).

Wij adviseren raadsleden om bij moties die inzetten op het handhaven van artikel 2.15 van het activiteitenbesluit bovenstaande elementen te betrekken. Extra investeren op handhaven werkt alleen, indien er ook geïnvesteerd wordt in de stimulering en ontzorging van bedrijven en organisaties om energiebesparingsmaatregelen te nemen. Investeren in stimulering beperkt bovendien het budget dat nodig is voor effectieve handhaving. Daarbij geldt dat een gemeente ten eerste zelf het goede voorbeeld moet geven wil zij effectief kunnen handhaven. Dat betekent dat ook het eigen vastgoed (gemeentehuis, gymzalen, schoolgebouwen, etc.) moet voldoen aan de Wet Milieubeheer.